

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร

จากสถาบันการเงินในจังหวัดเชียงราย

**Factors Affecting on Credit Service Selection Usage in
Agricultural Value Chain Financing from Financial
Institution in Chiang Rai Province**

นิชากร จันทรมณี

อีเมล: nichakorn.ch@baac.or.th

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แสงจันทร์ กันตะบุตร

อีเมล: sangchan@mfu.ac.th

สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการในการเลือกใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรในจังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 302 ราย จากผู้ประกอบการสินค้าเกษตรในจังหวัดเชียงรายเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ค่าไค – แสควร์ (Chi-Square Test)

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการสินเชื่อของกลุ่มตัวอย่างในระดับ มากที่สุด 5 ปัจจัยได้แก่ อัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมความสะดวกในการติดต่อขอใช้บริการ การให้บริการของพนักงาน วงเงินกู้สูงสุดที่ได้รับ และความรวดเร็วในการให้บริการสินเชื่อ

การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ลักษณะธุรกิจและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันได้แก่วัตถุประสงค์ในการขอใช้บริการสินเชื่อ และลักษณะของการดำเนินธุรกิจมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาที่ดำเนินธุรกิจ, วัตถุประสงค์ในการขอใช้บริการสินเชื่อ และลักษณะของการดำเนินธุรกิจมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการให้บริการของพนักงานประเภทธุรกิจ, ระยะเวลาที่ ดำเนินธุรกิจ, วัตถุประสงค์ในการขอใช้บริการสินเชื่อ และลักษณะของการดำเนินธุรกิจมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านวงเงินกู้สูงสุดที่ได้รับ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาคือสถาบันการเงินในจังหวัดเชียงราย สามารถนำปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการในการเลือกใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรมาใช้ในการเข้าถึงลูกค้าใหม่ หรือรักษาลูกค้าเดิม ตลอดจนนำผลการศึกษาไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ในการเพิ่มการเติบโตในการจ่ายสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรเพื่อครอบครองส่วนแบ่งในตลาดสินเชื่อ

คำสำคัญ สินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร/ปัจจัย/เชียงราย

Abstract

This independent study aims to study demand in agricultural value chain financing credit service and explore factors affecting on credit service selection usage in agricultural value chain financing from financial institutions in Chiang Rai province. The study utilized quantitative method with 302 samples from agricultural entrepreneurs in Chiang Rai province. Data were collected by the use of questionnaires, and analyzed by percentage, mean and standard deviation. Chi-Square Test analysis was used for hypothesis testing.

The study shown the samples have demand in agricultural value chain financing credit service. Factors affecting on credit service selection usage in agricultural value chain financing in extremely satisfied level are reasonable interest rates, convenient, employee service, loan limit and speed of credit service

The results of hypothesis testing revealed that business type and factors that have relation are the purpose in credit service and business operation relate with interest rates. Business life time,

purpose in credit service and business operation relate with employee service. Business type, business life time, the purpose in credit service and business operation relate with loan limit.

Benefits of this study are financial institutions in Chiang Rai province can use factors affecting on selection usage of in agricultural value chain financing credit services to gain new customers or maintain existing customers. Either they can use the result of the study to set their agricultural value chain financing credit services growth strategy and market share.

Keywords: Agricultural value chain financing credit service/Factor/Chiang Rai

บทนำ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาถึงความต้องการใช้สินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร และศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร สืบเนื่องมาจาก นโยบายสินเชื่อการเกษตรได้เปลี่ยนแปลงไปในทางจัดระบบสินเชื่อเพื่อสนับสนุนการเกษตรคือเพื่อเพิ่มการผลิตและรายได้ทางเกษตร เป็นบริการสินเชื่อเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ให้กับธุรกิจกลางน้ำและปลายน้ำ(สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ, 2555)

จากการเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมเกษตร ทำให้เกิดแนวคิดในเรื่องห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรขึ้นมา โดยโซ่คุณค่า (Value chain) (ไมเคิล อี พอร์เตอร์, 1985) เป็นแนวคิดหนึ่ง que แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบของกิจกรรมต่างๆ ในโซ่อุปทาน (Supply chain) ที่เพิ่มคุณค่าให้กับตัวสินค้า ผลิตภัณฑ์ (Products) และการบริการ (Service) โดยการเพิ่มคุณค่าจากกิจกรรมการแปรรูปวัตถุดิบเพื่อป้อนเข้าสู่ขั้นตอนการผลิต และขายในราคาที่สูงกว่าต้นทุนของวัตถุดิบ โดยมูลค่าที่เพิ่มขึ้นนี้แสดงให้เห็นถึงคุณค่าที่เพิ่มขึ้นสายโซ่แห่งคุณค่า

สถาบันการเงินต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ ได้เห็นความสำคัญความต้องการเงินลงทุนในอุตสาหกรรมเกษตรที่มากขึ้นและต้องการสนับสนุนเงินทุนให้กับผู้ประกอบการตามแนวคิดโซ่คุณค่า

การศึกษาพฤติกรรมและการเลือกใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร จะทำให้ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ สามารถนำเอาผลของการศึกษาวิจัย มาใช้ในการให้บริการและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสินเชื่อห่วงโซ่คุณค่าเพื่อความได้เปรียบและเพิ่มส่วนแบ่งในตลาดสินเชื่อเพื่อการเกษตรตามความเปลี่ยนแปลงความต้องการใช้ทุนของเกษตรกร และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์

ในการให้สินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรได้อย่างถูกต้องตลอดจนให้บริการสินเชื่อห่วงโซ่มูลค่า เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้บริการสินเชื่อ หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สามารถนำเอาผลที่ได้จากการวิเคราะห์ เพื่อสร้างข้อได้เปรียบในการครองส่วนแบ่งในตลาดสินเชื่อเพื่อ การเกษตรเหนือธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงินอื่นๆ และเพิ่มการเติบโตในการจ่ายสินเชื่อสินเชื่อ ห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มขึ้นเพื่อให้บริการสินเชื่อไปสู่เป้าหมายทางธุรกิจที่สำคัญตามแผนธุรกิจของธนาคาร ด้านการเพิ่มการเติบโตในการจ่ายสินเชื่อสินเชื่อห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการในการเลือกใช้บริการสินเชื่อ ห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ประกอบการบุคคล กลุ่มบุคคล หรือนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจ ในห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรในจังหวัดเชียงราย โดยใช้ข้อมูลฐานเศรษฐกิจการค้า จังหวัดเชียงราย ของสำนักงานการค้าภายในจังหวัดเชียงราย มีจำนวนทั้งสิ้น 1,369 ราย (สำนักงานการค้าภายในจังหวัด เชียงราย, 2557)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการบุคคล กลุ่มบุคคล หรือนิติบุคคลที่ประกอบ ธุรกิจห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรในจังหวัดเชียงราย โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ วิจัยโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 302 ราย การเลือกตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience sampling)

การทบทวนวรรณกรรม

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อ

การตัดสินใจของผู้บริโภคมาจากหลายอิทธิพล ได้แก่ อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรม ผู้บริโภควัฒนธรรมและวัฒนธรรมย่อย ซึ่งถ่ายทอดโดย 3 สถาบันคือสถาบันครอบครัวสถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษาการสร้างค่านิยมทางวัฒนธรรมนักการตลาดต้องปรับส่วนประสมการตลาดให้

สอดคล้องกับค่านิยมและเฟ้าดิตตามการเปลี่ยนแปลงของค่านิยมทางวัฒนธรรม อิทธิพลต่อมากคือ อิทธิพลของสังคมที่มีต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ปัจจัยเหล่านี้คือปัจจัยส่วนบุคคลกลุ่มอ้างอิงครอบครัวชั้น ของสังคมได้แก่อิทธิพลส่วนบุคคล กลุ่มอ้างอิง และชั้นทางสังคม อิทธิพลที่สามคืออิทธิพลส่วนบุคคล ที่มีต่อพฤติกรรมผู้บริโภคมี 6 ปัจจัยคือ สังคมลูกค้ำอายุและวงจรครอบครัว การตัดสินใจของครอบครัว อาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจ บุคลิกภาพ และวิถีชีวิต และสุดท้ายคืออิทธิพลทางจิตวิทยาที่มีต่อ พฤติกรรมผู้บริโภคซึ่งประกอบด้วยแรงจูงใจการเรียนรู้การรับรู้ค่านิยมความเชื่อและทัศนคติ

2. อิทธิพลของสถานการณ์ซื้อ

สถานการณ์ซื้อมีผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อซึ่งประกอบด้วยงานการซื้อ สิ่งแวดล้อมทางสังคม สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ อิทธิพลชั่วคราว และสภาวะก่อนการซื้อ งานการซื้อ เป็นเหตุผลที่ผู้กมัดในการซื้อสินค้า ความแตกต่างของการแสวงหาข้อมูลและการประเมินผลข้อมูลจะ ขึ้นอยู่กับการซื้อ ซื้อเป็นของขวัญหรือซื้อไปใช้เองสิ่งแวดล้อมทางสังคมเป็นบุคคลอื่นที่อยู่ร่วมกับ ลูกค้ำในขณะที่ซื้อสินค้า สิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นเสียงเพลงฝาผนังการพลุกพล่านของร้านค้าปลีก อิทธิพลชั่วคราวเป็นวันเวลาในการซื้อสินค้าหรือเวลาที่ใช้ซื้อสินค้าสภาวะก่อนการซื้อเป็นอารมณ์ของ ลูกค้ำหรือจำนวนเงินที่มีในขณะที่ซื้อสินค้า

3. การจัดการห่วงโซ่อุปทาน

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain Management; SCM) คือการออกแบบ การวางแผน ปฏิบัติ การควบคุมติดตามกิจกรรมในห่วงโซ่อุปทาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างคุณค่าในการ แข่งขัน และยกระดับงานสากล และการปรับปรุงอุปทาน (Supply) ให้สอดคล้องกับอุปสงค์ (Demand) และการวัดการปฏิบัติงาน

4. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสินเชื่ออุปทานสินค้าเกษตร

สินเชื่อการเกษตร หมายถึง การกู้ยืมของเกษตรกรเพื่อช่วยให้ตนเองมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน เกษตรกรรมหรือเพื่อช่วยตนในการผลิตและขายผลิตผลเกษตรกรรม การให้สินเชื่อนี้ อาจเป็นเงินสด หรือให้เป็นเจ้าของ เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ยหรือวัสดุทางการเกษตรอื่นๆ

ปัจจุบันเกษตรกรได้ขยายตัวเป็นการผลิตเพื่อขายมากยิ่งขึ้น ความต้องการทุนเพื่องานเกษตรจึง เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ โดยทั่วไปทุนซึ่งต้องการใช้ในงานเกษตรอาจจำแนกได้เป็น 3ชนิดดังต่อไปนี้ ชนิดแรกได้แก่ อสังหาริมทรัพย์ (ที่ดินและทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินหรือประกอบเป็นอันเดียวกับ ที่ดิน) ซึ่งเป็นส่วนที่ใหญ่ที่สุดของทุนทั้งหมดที่ต้องการเพื่องานเกษตร ชนิดที่สองได้แก่ ทุนในรูปแบบ เครื่องมือ เครื่องจักรกล สัตว์ พาหนะ และการปรับปรุงที่ดินเป็นต้น ชนิดที่สามเรียกว่า ทุนดำเนินงาน

ได้แก่ เงินทุนที่ใช้ซื้อพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช สัตว์และอาหารเพื่อขุนขาย ตลอดจนจ่ายค่าแรงงาน ตลอดจนค่าใช้จ่ายของคร่าวเรือนตามที่จำเป็นและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จนกว่าจะขายผลิตผลนั้นได้

การแบ่งประเภทของสินเชื่อตามระยะเวลาใช้กันแพร่หลายที่สุดโดยแบ่งเป็น ระยะสั้น (Short-term) ระยะปานกลาง (Intermediate or Medium term) และระยะยาว (Long-term)

เงินกู้ระยะสั้น โดยทั่วไปเป็นเงินกู้เพื่อดำเนินงานผลิตทางเกษตรสำหรับฤดูหนึ่ง ๆ (Seasonal farm operation) เช่น ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช ค่าจ้างแรงงาน และการขุนสัตว์เพื่อขาย เป็นต้น รวมถึงค่าใช้จ่ายของคร่าวเรือนตามที่จำเป็นด้วย ทั้งนี้กำหนดให้ชำระคืนโดยปกติไม่เกินสิบสองเดือน หรือในกรณีพิเศษ เช่น การปลูกอ้อยสำหรับป้อนโรงงานน้ำตาล ไม่เกินสิบแปดเดือนตามสภาวะการณ์ ดำเนินงานที่เกษตรกรใช้เงินกู้ขึ้น

เงินกู้ระยะปานกลาง โดยทั่วไปเป็นเงินกู้เพื่อลงทุนในสินทรัพย์ดำเนินงาน (Working-capital asset) เช่น ซื้อเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ และเพื่อลงทุนในการเลี้ยงสัตว์ ไร่ ปลูก หรือปลา หรือลงทุนบุกเบิกจัดทำให้ที่ดินใช้ในการเกษตรกรรมได้ (Reclamation of land) ทำคันคูน้ำ และการปรับปรุงที่ดินอย่างอื่น ๆ ในลักษณะกึ่งถาวรตลอดจนสร้างหรือปรับปรุงโรงเรือน เป็นต้น ทั้งนี้มีการกำหนดให้ชำระคืนเป็นงวด ๆ โดยปกติให้เสร็จภายในสามปี หรือในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษ เช่น กู้เงินเพื่อซื้อเครื่องจักรเป็นจำนวนมาก อาจให้เวลาในการชำระไม่เกินห้าปี งานเกษตรในปัจจุบันต้องการการลงทุนในระยะปานกลางเป็นอันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในท้องที่ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงโดยใช้วิชาการเกษตรแผนใหม่

ส่วนเงินกู้ระยะยาวนั้น ได้แก่เงินกู้เพื่อถอนจากร้านเดิม ซื้อที่ดินและเพื่อบำรุงที่ดินในลักษณะถาวร เช่น สร้างระบบน้ำหรือระบายน้ำอย่างถาวร สร้างถนนเพื่อดำเนินงานในฟาร์มขนาดใหญ่ หรืองานอย่างอื่นซึ่งเป็นประโยชน์ได้ในระยะเวลาหลายปี ตลอดจนเพื่อกิจกรรมพิเศษทางเกษตร (Special agriculture activities) เป็นต้นว่า การเลี้ยงโคนม การประมงทะเล (เช่น เพื่อสร้าง หรือจับปลาทะเล) ทั้งนี้ กำหนดให้ชำระคืนเป็นงวด ๆ ในระยะเวลา สิบปี สิบห้าปี ยี่สิบปี หรือมากกว่านั้นตามความเหมาะสมในการให้กู้เงินระยะยาว โดยปกติต้องจำนองที่ดินเป็นประกันเสมอจึงเรียกกันอีกชื่อหนึ่งว่า “เงินกู้จำนอง” หรือ “สินเชื่อจำนอง” (Real estate mortgage loans or real estate credit)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา “โครงการศึกษาแนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของสินค้าเกษตร” ของ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรหมายถึงกิจกรรมการ

เพิ่มมูลค่า และการลดต้นทุนตลอดจนความสูญเสียของเกษตรกรและผู้ประกอบการที่อยู่ในทุกขั้นตอนการผลิต การรวบรวมผลผลิต การแปรรูป จัดจำหน่าย และจัดส่งให้ลูกค้าด้วยคุณภาพและต้นทุนต่ำที่สุดในการศึกษาเรื่องทุน และความเสี่ยงได้ระบุว่าจากเดิมเกษตรกรส่วนใหญ่จะอาศัยสินเชื่อระยะสั้นจากนายทุนเงินกู้ยืมในระบบ แต่หลังจากการก่อตั้งและนวัตกรรมในการขยายสินเชื่อเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ระบบค้ำประกันกลุ่ม) ธ.ก.ส. ได้กลายเป็นสถาบันการเงินสำคัญที่สุดในการให้สินเชื่อเพื่อการผลิตแก่เกษตรกรถึงร้อยละ 90 ของครัวเรือนเกษตร เกษตรกรไม่มีความจำเป็นต้องพึ่งสินเชื่อการผลิตจากนายทุนนอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง นอกจากนี้ในการวิจัยยังแสดงการเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานเกษตรจากเดิมที่ทุนมาจากสินเชื่อของธ.ก.ส.จะเปลี่ยนเป็นสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์

อัมพร มาแสวง (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ห่วงโซ่มูลค่า (ValueChain) และ โลจิสติกส์ (Logistics) ของข้าวหอมมะลิ 105 ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกรณีศึกษา : ทุ่งกุลาร้องไห้” พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิ 105 ส่วนใหญ่ใช้บริการเงินกู้ของ ธ.ก.ส. และต้องการให้ ธ.ก.ส. ปรับปรุง แก้ไขการให้บริการสินเชื่อแก่เกษตรกรในเรื่องการปรับลดอัตราดอกเบี้ย และ ออกผลิตภัณฑ์สินเชื่อเพื่อตอบสนองความต้องการของเกษตรกรผู้ผลิตข้าว การศึกษาในส่วนของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ (ผู้รวบรวม โรงสี และผู้ส่งออก) ส่วนใหญ่ใช้บริการเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ และ ธ.ก.ส. และส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. เนื่องจากเงื่อนไขไม่ตอบความต้องการของธุรกิจ โรงสี ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ต้องการให้ ธ.ก.ส. ปรับปรุงแก้ไขการให้บริการสินเชื่อในเรื่องความรวดเร็วในการให้บริการ มีการลดขั้นตอนบางขั้นตอนเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว

วราภรณ์ ชัยวินิจ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานยางพาราและแนวทางการพัฒนาสินเชื่อ ธ.ก.ส. แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานยางพารา” ผลการศึกษา กลุ่มตัวอย่างต้องการสินเชื่อที่หลากหลาย เช่น สินเชื่อเพื่อการขยายหรือปรับปรุงกิจการ สินเชื่อเบิกเงินเกินบัญชี (OVER DRAFT: OD) และสินเชื่อเพื่อการส่งออก (Packing Credit)

นงคราญ ประมูล (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาบริการสินเชื่อแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานลำไย” ผลการศึกษาในเรื่องการใช้บริการสินเชื่อพบว่า ผู้ประกอบการต้นน้ำประกอบด้วย เจ้าของสวนลำไยมีปัญหาในเรื่องวงเงินที่ไม่เพียงพอ ขาดหลักประกันสำหรับการกู้ใหม่ และต้องการวงเงินที่สูงขึ้น ผู้ประกอบการกลางน้ำ ประกอบด้วย ผู้ובลำไยใช้บริการสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์เนื่องจากให้วงเงินสูงและเห็นว่า ธ.ก.ส. ให้สินเชื่อแก่ภาคเกษตรเท่านั้นผู้ประกอบการปลายน้ำ ได้แก่ ตัวแทนจัดหาและผู้ส่งออก ผู้ประกอบการกลุ่มนี้ ไม่ใช้บริการสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. เพราะเห็นว่าให้สินเชื่อเฉพาะภาคเกษตรซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน กิจการของตน

คณิน ปาจูวัง (2537) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเลือกธนาคารพาณิชย์ของลูกค้าเพื่อใช้บริการเงินฝาก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แนวคิดการบริหาร โดยการแบ่งส่วนผสมทางการตลาดพบว่า ปัจจัยในการเลือกธนาคารของลูกค้ามากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ รองลงมาคือสถานที่ตั้งของธนาคารนอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังได้มีข้อเสนอแนะต่อการบริการคือ พนักงานควรมีความรู้เรื่องการบริการที่ดีและมีพนักงานในการให้บริการเพียงพอ ปัญหาทางด้านบริการคือ สถานที่จอดรถไม่สะดวกการประชาสัมพันธ์ไม่ชัดเจน

ชัชวัฒน์ พงษ์ภาสุระ (2538) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านการตลาดที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของลูกค้าที่เป็นธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการตลาดที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ โดยผลการศึกษา พบว่าปัจจัยทางด้านราคาและผลิตภัณฑ์มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยมาก โดยปัจจัยราคา กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยต่ำเป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุด ส่วนปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ วงเงินกู้สูงสุดที่ได้รับอนุมัติเป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุด ส่วนปัจจัยด้านสถานที่และการส่งเสริมการขายอยู่ในระดับกลาง

ชลธิชา ไชยทิพย์ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการสินเชื่อของธนาคารไทยธนาคาร สาขาเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการด้านสินเชื่อประเภทวงเงินกู้ของธนาคารไทยธนาคาร สาขาเชียงใหม่พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในบริการด้านสินเชื่อของธนาคารในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านบุคลากร

ส่วนปัจจัยด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ได้รับความพึงพอใจในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาที่มีอยู่ในระดับมากคือ ปัญหาด้านราคาในการใช้บริการ ด้านสินเชื่อ และปัญหาด้านกระบวนการให้บริการด้านสินเชื่อ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการบุคคล กลุ่มบุคคล หรือนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจในห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ในจังหวัดเชียงราย โดยใช้ข้อมูลฐานเศรษฐกิจการค้า จังหวัดเชียงราย ของสำนักงานการค้าภายในจังหวัดเชียงราย มีจำนวนทั้งสิ้น 1,369 ราย (สำนักงานการค้าภายในจังหวัดเชียงราย, 2557)

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จะใช้การสุ่มตัวอย่างจาก ผู้ประกอบการบุคคล กลุ่มบุคคล หรือนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจในห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ในจังหวัดเชียงรายโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ซึ่งใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร และกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่นที่ 95 จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 302 รายการเลือกตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก

ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมและการเลือกใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร” โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็นสามส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะธุรกิจของผู้ประกอบการ ได้แก่ ประเภทธุรกิจของผู้ประกอบการ ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ วัตถุประสงค์ในการขอใช้บริการสินเชื่อ และลักษณะของการดำเนินธุรกิจสินค้าเกษตร

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจของผู้ประกอบการในการเลือกใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร โดยแบ่งคำถามเป็น 17 ข้อ เป็นคำถามแบบ แบบสเกลทัศนคติ (Likert Scale)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) แจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของสองประชากร (Chi-square test) เพื่อหาความสัมพันธ์ว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้หรือไม่

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาลักษณะธุรกิจของผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน ประเภทธุรกิจของผู้ประกอบการส่วนใหญ่คือธุรกิจเจ้าของคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 76.8 ระยะเวลาที่ดำเนินธุรกิจมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 55.3 วัตถุประสงค์ในการขอใช้บริการสินเชื่อส่วนใหญ่จะกู้เงินเพื่อใช้เป็นเงินหมุนเวียนในการดำเนินกิจการร้อยละ 68.9 และการดำเนินธุรกิจสินค้าเกษตรอยู่ในช่วงกลางน้ำของห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ดำเนินธุรกิจสินค้าเกษตรในขั้นตอนแปรรูปสินค้า การเก็บรักษา การขนส่งเข้าไซโล หรือขนส่งไปยังตลาดขายปลีก ขายส่ง ร้อยละ 54.6

ความต้องการใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรของประชากร 302 คน ปัจจุบันใช้บริการเงินสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร 103 ในจำนวนนี้ต้องการเพิ่มวงเงินสินเชื่อที่ให้บริการอยู่ ร้อยละ 74.8 ส่วนผู้ที่ไม่ได้ใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ที่เหลือจำนวน 199 ราย ต้องการใช้บริการสินเชื่อฯแต่ยังไม่ได้ตัดสินใจเลือกสถาบันการเงินร้อยละ 55.3 และที่เลือกสถาบันแล้ว อีกร้อยละ 16.1 คิดเป็นความต้องการใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรทั้งสิ้น ร้อยละ 81.13

ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการสินเชื่อของกลุ่มตัวอย่าง มากที่สุด คืออัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม ($\bar{x} = 4.48$) ความสะดวกในการติดต่อขอใช้บริการ ($\bar{x} = 4.41$) การให้บริการของพนักงาน ($\bar{x} = 4.32$) วงเงินกู้สูงสุดที่ได้รับ ($\bar{x} = 4.31$) และความรวดเร็วในการให้บริการสินเชื่อ ($\bar{x} = 4.28$)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะธุรกิจกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการสินเชื่อโดยข้อมูลลักษณะธุรกิจได้แก่ ประเภทธุรกิจ ระยะเวลาที่ดำเนินธุรกิจ วัตถุประสงค์ในการขอใช้บริการสินเชื่อ และลักษณะของการดำเนินธุรกิจ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการเลือกจากปัจจัยที่มีระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมากที่สุด ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมความสะดวกในการติดต่อขอใช้บริการการให้บริการของพนักงานวงเงินกู้สูงสุดที่ได้รับ และความรวดเร็วในการให้บริการสินเชื่อพบว่า ประเภทธุรกิจ และระยะเวลาที่ดำเนินกิจการ ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร แต่ลักษณะธุรกิจและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันได้แก่

- วัตถุประสงค์ในการขอใช้บริการสินเชื่อและลักษณะของการดำเนินธุรกิจมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ย

- ระยะเวลาที่ดำเนินธุรกิจ, วัตถุประสงค์ในการขอใช้บริการสินเชื่อ และลักษณะของการดำเนินธุรกิจมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการให้บริการของพนักงาน

- ประเภทธุรกิจ, ระยะเวลาที่ดำเนินธุรกิจ, วัตถุประสงค์ในการขอใช้บริการสินเชื่อ และลักษณะของการดำเนินธุรกิจมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านวงเงินกู้สูงสุดที่ได้รับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้ประกอบการสินค้าเกษตรมีความต้องการใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ในส่วนที่ให้บริการหรือได้กู้เงินไปใช้ในธุรกิจแล้วยังมีความต้องการเพิ่มวงเงินกู้ขึ้นอีก โดยสถาบันการเงินที่ให้บริการอยู่คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ธนาคารกรุงเทพ และธนาคารกรุงไทย ตามลำดับ แสดงถึงความต้องการใช้สินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรสอดคล้องกับ“โครงการศึกษาแนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของสินค้าเกษตร” ของ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยซึ่งระบุว่า การขยายสินเชื่อเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ทำให้ ธ.ก.ส.ได้กลายเป็นสถาบันการเงินสำคัญที่สุดใน

การให้สินเชื่อเพื่อการผลิตแก่เกษตรกร แต่การเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานเกษตรกรได้เปลี่ยนทุนจากสินเชื่อของ ธ.ก.ส. จะเริ่มเปลี่ยนเป็นสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์อื่นมากขึ้น

อัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการในการเลือกใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรมากที่สุด รองลงมาคือ ความสะดวกในการติดต่อขอใช้บริการการให้บริการของพนักงานวงเงินกู้สูงสุดที่ได้รับ และความรวดเร็วในการให้บริการสินเชื่อ ตามลำดับสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ พงษ์ภาสุระ (2538) ได้กล่าวว่าปัจจัยทางด้านราคาและผลิตภัณฑ์มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อ โดยปัจจัยราคากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยต่ำเป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุดส่วนปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์วงเงินกู้สูงสุดที่ได้รับอนุมัติเป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุด ส่วนปัจจัยด้านสถานที่และการส่งเสริมการขายอยู่ในระดับกลางและอัมพร มาแสวง ได้กล่าวว่าผู้ใช้บริการเงินกู้ของ ธ.ก.ส. ต้องการให้ ธ.ก.ส. ปรับปรุง แก้ไขการให้บริการสินเชื่อแก่เกษตรกรในเรื่องการปรับลดอัตราดอกเบี้ย และปรับปรุงแก้ไขการให้บริการสินเชื่อในเรื่องความรวดเร็วในการให้บริการ มีการลดขั้นตอนบางขั้นตอนเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและคณิน ปาจุวัง กล่าวว่า การเลือกธนาคารพาณิชย์ของลูกค้าเพื่อใช้บริการพบว่า ปัจจัยในการเลือกธนาคารของลูกค้ามากที่สุดคือ ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการและมีข้อเสนอแนะต่อการบริการ คือ พนักงานควรมีความรู้เรื่องการบริการที่ดีและมีพนักงานในการให้บริการเพียงพอ

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะธุรกิจกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการสินเชื่อ ลักษณะธุรกิจและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันพบว่า ประเภทธุรกิจ และระยะเวลาที่ดำเนินกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้บริการสินเชื่อ

วัตถุประสงค์ในการขอใช้บริการสินเชื่อและลักษณะของการดำเนินธุรกิจมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ยเป็นไปตามที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ ได้ระบุไว้ว่าวัตถุประสงค์ในการขอกู้เพื่อใช้เพื่อใช้เป็นเงินลงทุนในกิจการนั้นเป็นเงินกู้ระยะปานกลางถึงระยะยาว โดยทั่วไปเป็นการกู้เพื่อลงทุนในสินทรัพย์ดำเนินงานหรือ ซื้อที่ดินและเพื่อบำรุงที่ดินในลักษณะถาวร กำหนดระยะเวลาในการชำระคืนมากกว่า 1 ปีขึ้นไปอัตราดอกเบี้ยที่สูงย่อมส่งผลกระทบต่อภาระหนี้ระยะเวลาที่ดำเนินธุรกิจ, วัตถุประสงค์ในการขอใช้บริการสินเชื่อ และลักษณะของการดำเนินธุรกิจมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการให้บริการของพนักงาน สอดคล้องกับคณิน ปาจุวัง ที่ได้กล่าวว่าการ

เลือกธนาคารพาณิชย์ของลูกค้าเพื่อใช้บริการพบว่า ปัจจัยในการเลือกธนาคารของลูกค้าคือ ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการและมีข้อเสนอแนะต่อการบริการ คือ พนักงานควรมีความรู้เรื่องบริการที่ดีและมีพนักงานในการให้บริการเพียงพอ สถาบันการเงินที่ต้องการตอบสนองความต้องการของลูกค้าควรเน้นการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการของพนักงาน

ปัจจัยด้านวงเงินกู้สูงสุดที่ได้รับมีความสัมพันธ์กับลักษณะธุรกิจของผู้ประกอบการทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นประเภทธุรกิจ, ระยะเวลาที่ดำเนินธุรกิจ, วัตถุประสงค์ในการขอใช้บริการสินเชื่อ และลักษณะของการดำเนินธุรกิจ เป็นไปตามที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบได้ระบุถึงความต้องการทุนเพื่อการเกษตรอันเนื่องมาจากปัจจุบันเกษตรกรได้ขยายตัวเป็นการผลิตเพื่อขายมากยิ่งขึ้น ความต้องการทุนเพื่องานเกษตรจึงเพิ่มมากขึ้นตามลำดับวงเงินที่ได้รับนั้นจะกำหนดความเพียงพอในการใช้ทุนในการกู้ไม่ว่าจะนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตาม

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรพบว่าในจังหวัดเชียงรายมีความต้องการใช้บริการสินเชื่อดังกล่าวมาก และบางส่วนยังไม่ได้ตัดสินใจเลือกสถาบันการเงินที่จะใช้บริการด้วย สร้างโอกาสในการครอบครองตลาดสินเชื่อประเภทนี้ให้กับสถาบันการเงินที่สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้ก่อน ซึ่งสถาบันการเงินควรนำเอาระดับความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้เป็นกลยุทธ์ในการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าใหม่และขยายฐานลูกค้าเดิมได้

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการมากที่สุดคือ อัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม และวงเงินกู้สูงสุดที่ได้รับเป็นลำดับถัดมาสถาบันการเงินที่ให้บริการสินเชื่อควรมีการอธิบายเงินต้นและวิธีการคิดอัตราดอกเบี้ยให้ผู้บริการเข้าใจอย่างละเอียด เช่น การคำนวณดอกเบี้ย หรือเงินผ่อนต่องวดให้ผู้บริการเข้าใจ สำหรับผู้ใช้บริการที่มีประวัติการชำระหนี้ที่ดีกับธนาคารควรมีการลดอัตราดอกเบี้ยหรือพิจารณาเพิ่มวงเงินเพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรกับธนาคาร

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการลำดับต่อมาคือความสะดวกในการติดต่อขอใช้บริการ การให้บริการของพนักงาน และความรวดเร็วในการให้บริการสินเชื่อ สถาบันการเงินที่ให้บริการสินเชื่อควรเน้นให้ความสำคัญไปที่การปรับปรุงช่องทางการชำระเงินกู้ หรือติดต่อบริการที่สะดวก สถานที่ให้บริการง่ายต่อการเดินทาง มีความรวดเร็วในการให้บริการสินเชื่อ และพัฒนากระบวนการให้บริการสินเชื่อในเชิงรุกโดยมีระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลด้านการให้บริการ ควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพของทีมงานฝ่ายสินเชื่อที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการให้บริการเพื่อสร้าง และรักษาระดับความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานในด้านการจัดการทางการตลาด และไม่ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้เงินทุนของธุรกิจห่วงโซ่อุปทานในแต่ละช่วงอันได้แก่ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ อย่างชัดเจนดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร โดยใช้หลักทางการตลาดมาศึกษาเพิ่มขึ้น เก็บและวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมในการใช้จ่ายและความต้องการของผู้ใช้บริการในระดับห่วงโซ่ต่างๆ ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการรวมถึงการพัฒนา นโยบายและทิศทางในการขยายธุรกิจสินเชื่อห่วงโซ่ผลผลิตการเกษตรและสินเชื่อนอกภาคการเกษตร ขยายธุรกิจไปยังตลาดเงินตลาดทุน ขยายฐานเงินฝากในเขตเมืองและชุมชนสำคัญ สถานการณ์แข่งขัน และการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับสถาบันการเงินอื่น ๆ

รายการอ้างอิง

คณิน ปาจุวัง. (2537). การเลือกธนาคารพาณิชย์ของลูกค้าเพื่อใช้บริการเงินฝากในเขตอำเภอเมืองจังหวัด เชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ชลธิชา ไชยทิพย์. (2545). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการสินค้าของธนาคารไทยธนาคาร สาขาเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ชัยวัฒน์ พงษ์ภาสุระ. (2538). ปัจจัยด้านการตลาดที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของลูกค้าที่เป็นธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ. บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์. (2550). การจัดการ โลจิสติกส์และซัพพลายเชน (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ออฟเซ็ท ครีเอชั่น.

นงคราญ ประมุข. (2553). แนวทางการพัฒนาบริการสินเชื่อแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทาน ลำไย. สืบค้นเมื่อ 24 มกราคม 2558, จาก http://glamdring.baac.or.th/research/research_2554v1.pdf

วราภรณ์ ชัยวินิจ. (2554). การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานยางพาราและแนวทางการพัฒนาสินเชื่อ. ก. ส. แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานยางพารา. สืบค้นเมื่อ 24 มกราคม 2558, จาก http://glamdring.baac.or.th/research/research_2554v1.pdf

สืบชาติ อันทะไชย. (2550). กระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค: การประยุกต์ใช้แบบจำลอง โลจิส. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 1(1), 113-132.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ. (2555). สารະการประกอบอาชีพ เรื่องเกษตรสู่การพัฒนาอาชีพ. สืบค้นเมื่อ 24 มกราคม 2558, จาก <http://202.143.165.163/as33057>

สุวิมล แม้นจริง. (2546). การบริหารการตลาด. กรุงเทพฯ. เอช.เอ็น.กรุ๊ป.

อัมพร มาแสวง. (2554). ห่วงโซ่คุณค่า(*ValueChain*)และโลจิสติกส์ (*Logistics*) ของข้าวหอมมะลิ105ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกรณีศึกษา กรณีศึกษาทุ่งกุลาร้องไห้. สืบค้นเมื่อ 24 มกราคม 2558, จาก http://glamdring.baac.or.th/research/research_2554v1.pdf